

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 608/2025-7

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Ružomberok, proti rozhodnutiu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Ružomberok o odvolaní č. 613147-1/2025-DT z 21. júla 2025 v spojení s rozhodnutím Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Ružomberok o uložení disciplinárneho trestu vydanom v disciplinárnom konaní č. 613147-1/2025-DT zo 4. júla 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 a 6 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Ružomberok o odvolaní č. 613147-1/2025-DT z 21. júla 2025 (ďalej len „rozhodnutie o odvolaní“) v spojení s rozhodnutím ústavu o uložení disciplinárneho trestu vydaným v disciplinárnom konaní č. 613147-1/2025-DT zo 4. júla 2025 (ďalej len „rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu“). Navrhuje ustanoviť mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.
2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozhodnutím ústavu o uložení disciplinárneho trestu bol sťažovateľovi v disciplinárnom konaní č. 613147-1/2025-DT uložený disciplinárny trest – pokarhanie – z dôvodu spáchania disciplinárneho previnenia, keď porušil zákaz vyrábať a prechovávať predmety, ktorými by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb a majetku, ktoré by mohli byť zneužitú na útek alebo ktorými by sa mohol narušiť ústavný poriadok alebo poškodiť zdravie

podľa § 40 písm. d) zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o výkone trestu odňatia slobody“), a to tým spôsobom, že 5. júna 2025 o 8.45 h v cele č. 307 prechovával vo svojom matraci svojpomocne vyrobený ohrievač vody.

3. Proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu sťažovateľ podal odvolanie, ktoré bolo rozhodnutím o odvolaní podľa § 97j ods. 9 písm. b) zákona o výkone trestu odňatia slobody zamietnuté a predmetné rozhodnutie bolo potvrdené.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Proti rozhodnutiu o uložení disciplinárneho trestu a rozhodnutiu o odvolaní sťažovateľ podal túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

- a) k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy došlo z dôvodu, že vo veci rozhodoval orgán verejnej moci, u ktorého sú dôvody na pochybnosti o jeho nezávislosti;
- b) k porušeniu čl. 47 ods. 2 ústavy došlo tým spôsobom, že boli ignorované jeho dotazy, resp. námietky, že vo veci bude zastupovaný advokátom, ktorého splnomocnenie doložil do konania a žiadal o jeho informovanie o všetkých úkonoch a zasielanie rozhodnutí. Zároveň bol porušený aj čl. 50 ods. 3 ústavy, keďže nemal možnosť klásť svedkom otázky a obhajovať sa prostredníctvom obhajcu;
- c) nemal právo byť prítomný pri výsluchoch svedkov a nazerať do spisu, čím bol porušený aj čl. 47 ods. 3 ústavy;
- d) k porušeniu čl. 50 ods. 6 ústavy došlo z dôvodu, že mu bolo okrem pokarhania aj pozastavené členstvo vo fitness krúžku na dobu troch mesiacov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie práv označených v bode 1 tohto uznesenia rozhodnutím o odvolaní (podanom proti rozhodnutiu o uložení mu disciplinárneho trestu) v spojení s rozhodnutím o uložení disciplinárneho trestu.

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou

ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04).

8. Vychádzajúc z princípu subsidiarity, ústavný súd tiež zdôrazňuje, že ak zákon o ústavnom súde podmieňuje prípustnosť ústavnej sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práva, tak o to viac je podmienkou prípustnosti ústavnej sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (m. m. III. ÚS 1/04). Sťažovateľ nemá na výber, ktorý z existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinný postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú má právomoc ústavný súd. Iba za predpokladu, že sťažovateľ vyčerpal všetky jemu dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie je úspešný, môže sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súde podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017).

9. Podľa § 96 zákona o výkone trestu odňatia slobody dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave vykonáva prokurátor podľa osobitného predpisu. Týmto osobitným predpisom je zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“). Podľa § 18 ods. 1 písm. a) zákona o prokuratúre prokurátor dozerá na to, aby v celách policajného zaistenia, v zariadeniach, v ktorých sa vykonáva väzba, trest odňatia slobody, ochranné liečenie, ochranná výchova alebo detencia, boli držané alebo umiestnené osoby len na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu a aby sa v týchto miestach dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy. Podľa § 18 ods. 3 zákona o prokuratúre prokurátor je povinný vykonávať previerky zachovania zákonnosti v miestach uvedených v odseku 1 alebo odseku 2 [písmeno a)], písomným príkazom zrušiť rozhodnutie alebo pozastaviť vykonávanie rozhodnutia, príkazu alebo opatrenia orgánov vykonávajúcich správu miest uvedených v odseku 1 alebo odseku 2 alebo ich nadriadeného orgánu, ak sú v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom [písmeno c)]. Podľa § 18 ods. 6 písm. d) zákona o prokuratúre pri vykonávaní dozoru je prokurátor oprávnený preverovať, či rozhodnutia a opatrenia orgánov vykonávajúcich správu miest uvedených v odsekoch 1 a 2 zodpovedajú zákonom a ostatným všeobecne záväzným právnym predpisom.

10. Podľa § 31 zákona o prokuratúre prokurátor vykonáva svoju pôsobnosť v rozsahu ustanovenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány (odsek 1). Podnetom sa rozumie podanie, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti (odsek 2). Podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor alebo ním určený prokurátor. Podľa § 36 ods. 2 zákona o prokuratúre

d'alší opakovaný podnet sa vybavuje iba vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti alebo ak tak rozhodne nadriadený prokurátor. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a každý d'alší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

11. Uvedené právne prostriedky – dozor prokurátora a podnet, opakovaný podnet a d'alší opakovaný podnet podľa zákona o výkone trestu odňatia slobody a zákona o prokuratúre – sú konštruované tak, že sú spôsobilé viesť k náprave namietaného stavu (resp. k preskúmaniu namietaných skutočností) okamžite, prípadne v primeranej dobe (m. m. IV. ÚS 427/2021).

12. Sťažovateľ namieta rozhodnutia vydané ústavom v rámci disciplinárneho konania, ktoré bolo proti nemu vedené. Netvrdil, o to menej preukázal, že by využil d'alšie právne prostriedky nápravy, ktorými môže dosiahnuť preskúmanie prešetrovania namietaných rozhodnutí.

13. V tomto kontexte ústavný súd konštatuje, že podnet, opakovaný podnet a d'alší opakovaný podnet sú účinnými prostriedkami nápravy. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu sú totiž účinným prostriedkom na poskytnutie ochrany práv a právom chránených záujmov sťažovateľa v súvislosti s výkonom trestu odňatia slobody alebo v súvislosti s výkonom väzby podnet podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre, resp. opakovaný podnet podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre, resp. d'alší opakovaný podnet podľa § 36 ods. 2 zákona o prokuratúre (m. m. IV. ÚS 158/03, IV. ÚS 80/03, IV. ÚS 330/04, IV. ÚS 53/05, I. ÚS 186/05, II. ÚS 94/06, I. ÚS 112/06, II. ÚS 21/2010, IV. ÚS 387/2018, II. ÚS 312/2020, IV. ÚS 79/2021). Podnet (opakovaný podnet, d'alší opakovaný podnet) zakladá povinnosť prokurátora aj nadriadeného prokurátora sa ním zaoberať, vybaviť ho a spôsob vybavenia oznámiť podávateľovi.

14. Ústavný súd už viackrát vyslovil právny názor, že vynechanie podnetu, opakovaného podnetu (resp. d'alšieho opakovaného podnetu) ako právneho prostriedku nápravy v rámci sústavy orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať priame opatrenia podľa zákona o prokuratúre, ktoré by účinne napomohli odstráneniu procesných alebo faktických prekážok zákonného postupu (obdobne I. ÚS 186/05, IV. ÚS 53/05, II. ÚS 432/2012, II. ÚS 763/2015, III. ÚS 854/2016, II. ÚS 312/2020).

15. Na tomto základe ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa už pri jej predbežnom prerokovaní odmietol ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

16. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní pred ústavným súdom ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (m. m. I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá [podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde], neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní

pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené (bod 2 výroku uznesenia).

17. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. októbra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu